

De fleste af sine opgaver løser Museum Sønderjylland med et regionalt og nationalt perspektiv.

Kulturpolitik.

Her er fire gode grunde til, at staten støtter museerne i Sønderjylland

KRONIK

Af Axel Johnsen, ph.d., direktør for Museum Sønderjylland, Aastrupvej 48, Haderslev

Kulturminister Jacob Engel-Schmidt har sat gang i en revision af Museumsloven, som regulerer den måde, det statslige tilskud til museerne fordeles på. Ministeren har ved flere lejligheder udtalt, at den nuværende ordning er både uigennemskuelig og uretfærdig.

Museum Sønderjylland får 32,1 mio. kr. om året i statstilskud. Det er omtrent lige så meget som Louisiana og Arken får. Det kan muligvis være svært at gennemskue, så her kommer fire gode grunde til, hvorfor den danske stat støtter museerne i Sønderjylland:

For det første består Museum Sønderjylland af 10 museer fordelt ud over en landsdel med fire faglige ansvarsområder, nemlig historie, arkæologi, kunst og naturhistorie. Det er altså en meget mere kompleks institution end Louisiana og Arken, der arbejder i ét hus med et enkelt fagområde i én kommune tæt på hovedstaden.

For det andet var de sønderjyske museer før 2007 drevet af Sønderjyllands Amt. I forbindelse med amtets nedlæggelse overgik museerne til den selvejende institution Museum Sønderjylland, og den danske stat overtog alle amtets forpligtelser. Det løb dengang op i 34,1 mio. kr. om året; de fire sønderjyske stor-kommuner bakkede op med i alt 11 mio. kr.

Den tredje grund har at gøre med landsdelens store kunstmuseum i Tønder. Til forskel fra de andre museer i Sønderjylland blev kunstmuseet før 2006 drevet alene for amtslige midler, så her overtog staten altså hele det offentlige tilskud til landsdelens kunstmuseum.

Den fjerde grund til det høje statstilskud er kompleks. Den handler om de opgaver, som følger af landsdelens status som grænseland mellem Norden og Centraleuropa. Fordi vi er i et grænseland, er arkæologien righoldigere end mange andre steder i Danmark: Istidsjægerne ved Jellsøerne, Skrydstrup-pigen, guldhornene, Hjortspring-båden, Nydam-båden, Dannevirke og Hedeby, for bare at nævne højdepunkterne.

Museum Sønderjylland stod bag Genforeningsbussen 2020, der nåede ud til 90 skoler i hele landet. 8500 danske skolebørn og gymnasieelever lærte dermed om grænselandet, national identitet og mindretal. Arkivfoto: Lene Esthave

ET VIGTIGT ASPEKT af arkæologien er samarbejdet med kolleger i Slesvig-Holsten, som jo arbejder med det samme kulturområde. Det gør historikerne i øvrigt også. På det historiske område har Museum Sønderjylland nogle vigtige specialer: den særlige sønderjyske erhvervshistorie, søfarten, fyrstehistorien, hertugerne, de slesvigske krige, første verdenskrig, afstemning og genforening i 1920, monumenterne, mindretalenes historie – på alle disse områder leverer Museum Sønderjylland den viden, der løfter Sønderjyllands historie op på nationalt og internationalt plan.

Et par eksempler: Fra 2010-2013 stod museet i spidsen for en kampagne om de to mindretal. Dette førte blandt andet til, at Folketingets Præsidium bestilte vandreudstillingen *Fra Fjendskab til Forsoning*, som i 2014 blev vist i Landdagen i Kiel, på ambassaden i Berlin, i det danske kulturinstitut i Bruxelles og i Folketinget.

Samme år begyndte museet en lang kampagne, der kortlægger dansksindede sønderjydere deltagelse i Første Verdenskrig. Det projekt afslutter vi i år med et brag af en ud-

stilling på Sønderborg Slot, som åbner for publikum den 27. april.

OG I GENFORENINGSÅRET 2020 var museet til stede på alle platforme med den vigtige fortælling om, hvordan en demokratisk afgørelse skabte balance og ro i grænselandet. Det mest markante resultat var Genforeningsbussen 2020, der nåede ud til 90 skoler i hele landet. 8500 danske skolebørn og gymnasieelever fik noget af en aha-oplevelse om grænselandet, national identitet og mindretal.

Et enkelt af museets fire ansvarsområder løses på et globalt plan: I Gram Lergrav bliver der med mellemrum gjort spektakulære fund af 10 mio. gamle fossiler, nogle gange en musling, andre gange en hajtand og en sjælden gang en hel hval. Museet i Gram er det eneste museum i Danmark, der arbejder med den miocæne periode og er et mekka for fosseljægere og for udenlandske hvalforskere og palæontologer.

De fleste af sine opgaver løser Museum Sønderjylland altså med et regionalt og nationalt perspektiv. Det skyldes forhistorien som amtsligt museumsvesen, men det skyldes også, at staten har tilskyndet til, at

Museum Sønderjylland indrettede sig sådan. Ikke desto mindre er statens tilskud år for år gået tilbage, mens tilskuddet fra de sønderjyske kommuner er gået frem. I dag betaler de fire sønderjyske kommuner hvert år ca. 20 mio. kr. i driftstilskud til museet.

Hvor står Museum Sønderjylland så i diskussionen om en museumsreform? Kan vi holde kulturminister Jacob Engel-Schmidt op på, at staten i 2007 forpligtede sig til at sikre, at der også i fremtiden er et stærkt regionalt museumsvesen i Sønderjylland? Kan vi overbevise Christiansborg om, at vi løser opgaver af særlig betydning for Danmark, og at vi på nogle af områderne er de eneste, der løser dem? Er det fortsat vigtigt at bygge bro til Slesvig-Holsten og det danske mindretal i Sydslesvig?

KULTURMINISTEREN HAR RET i, at det kan være svært at gennemskue, hvordan statstilskuddet til de danske museer er skruet sammen. Men i de fleste tilfælde er der en god forklaring. Det gælder også i Museum Sønderjyllands tilfælde.